

Vabariigi Valitsuse määruse
„Vabariigi Valitsuse 18. augusti 2005. a määruse nr 220
„Muraste looduskaitseala kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri” muutmine” eelnõu
SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

Looduskaitseseaduse § 10 lõike 1 alusel on Vabariigi Valitsusel õigus võtta ala kaitse alla, kehtestada ala kaitsekord ja vajaduse korral kaitsekorda muuta. Eelnõukohase määrusega muudetakse Muraste looduskaitseala (edaspidi *kaitseala*) kaitsekorda. Kavandatav kaitsekorra muudatus puudutab kaitseala valitseja nõusolekul rajatise püstitamist Meriküla tee kinnistu tarbeks.

Kaitseala paikneb Harju maakonnas Harku vallas Meriküla ja Muraste külas.

Kehtiva kaitse-eeskirja muutmine toimub kooskõlas looduskaitseseaduse § 13 lõikega 1. Kaitse-eeskirja muutmine on tingitud Harku Vallavalitsuse ettepanekust muuta Muraste looduskaitseala kaitse-eeskirja selliselt, et kaitseala valitseja nõusolekul oleks võimalik lubada püstitada rajatist Meriküla tee kinnistu tarbeks.

Muraste looduskaitseala kaitse-eesmärke, tsoneringut ja välispiiri ei muudeta.

Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu on koostanud Keskkonnaameti looduskaitse planeerimise osakonna kaitse planeerimise spetsialist Imbi Mets (tel 329 5543, e-post imbi.mets@keskkonnaamet.ee), eelnõu kaitsekorra otstarbekust on kontrollinud Keskkonnaameti looduskaitse planeerimise osakonna juhtivspetsialist Riina Kotter (tel 503 7128, e-post riina.kotter@keskkonnaamet.ee). Eelnõu õigusekspertiisi on teinud Keskkonnaameti õigusosakonna vanemjurist Reelika Metshein (tel 5697 7994, e-post reelika.metshein@keskkonnaamet.ee). Keeleliselt on toimetanud Siiri Soidro (tel 640 9308, e-post siiri.soidro@tlu.ee). Keskkonnaministeeriumi kontaktisik eelnõu ministeeriumitevahelisel kooskõlastamisel ja kinnitamisel on Marika Erikson, (tel 626 2880, e-post marika.erikson@envir.ee).

2. Eelnõu sisu ja muudatuse põhjendused

Määruse muudatusega ajakohastatakse kaitse-eeskirja preambulat. Määruses on looduskaitseseadusest tulenevaid ja selle alusel sätestatud materiaalõiguslikke keelde ja loakohustusi, seetõttu täiendatakse selguse huvides määruse preambulat.

Muraste looduskaitseala kaitse-eesmärk on Põhja-Eesti paekalda ja pangametsa kaitse, samuti nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50; edaspidi *loodusdirektiiv*) I lisas nimetatud elupaigatüüpide ja liikide elupaikade kaitse. Need elupaigatüübid on hallid luited (2130*)¹, lubjakivipaljandid (8210), vanad looduspõõsad (9010*), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080) ning rusukallete ja jäärakute metsad (9180*). Kaitseala kuulub üleeuroopalise tähtsusega Natura 2000 võrgustikku Muraste loodusala (EE0010142)².

¹ Tärniga on tähistatud esmatähtsad elupaigatüübid.

² Keskkonnaregistri kood.

Kehtiva kaitse-eeskirja kohaselt on kaitseala valitseja igakordsel nõusolekul lubatud muu hulgas teede ja tehnovõrgu rajatiste hooldustööd ja uute rajatiste püstitamine kaitseala tarbeks, kuid mitte uute rajatiste püstitamine kaitsealal asuva kinnistu tarbeks. Looduskaitseaduse § 30 lõike 4 punkti 6 alusel võib sihtkaitsevööndis kaitse-eeskirjaga lubada tee, tehnovõrgu rajatise või tootmisotstarbega ehitise püstitamist kaitsealal paikneva kinnistu, kaitseala või riigikaitse tarbeks. Kaitse-eeskirja muutmise eesmärk tuleneb vajadusest anda kaitseala valitsejale õigus lubada Meriküla tee kinnistu tarbeks püstitada liiklemiseks vajalikku rajatist, arvestades, et tegevusega ei tohi kahjustada kaitstava loodusobjekti kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitstava loodusobjekti seisundit.

Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu §-i 1 punktiga 1 asendatakse määruse preambulis tekstiosa „§ 10 lõike 1” tekstiosaga „§ 10 lõike 1 ja § 12”.

Määruse eelnõu §-i 1 punktiga 2 muudetakse kaitse-eeskirja § 4 lõike 7 punkti 3 sõnastust selliselt, et kaitseala valitseja igakordsel nõusolekul on lubatud uute rajatiste püstitamine kaitseala tarbeks ja rajatiste hooldustööd ning rajatise püstitamine Meriküla tee kinnistu tarbeks.

Meriküla tee on transpordimaa sihtotstarbega munitsipaalomandis olev maa (katastritunnus 19801:001:2031). Ehitisregistrisse (koodiga 220283934) on rajatisena kantud teel olev torustikutorn ja keerdtrepp, mille rajas Muraste uuselamurajooni ehitamise algusaastatel, umbes 2003. aastal piirkonna arendaja. Praeguseks ei vasta torustikutorn, keerdtrepp, selle piirded ja platvormile pääs ohutusnõuetele ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti seisukohti arvestades suleti rajatis inimestele liikumiseks 2020. aastal. Ohutusnõuetele mittevastav ehitist lammutatakse ja selle asemele püstitatakse oluliselt muudetud rajatis. Arhitektuurse lahendusena on pakutud ehitada klindist allapääsuks kaks kandvat seina, mille vahele on paigaldatud lift ja trepp, muutub ka liftitorni asukoht.

Praegune torustikutorn ja keerdtrepp asuvad esmatahtsas elupaigatüübis – rusukallete ja jäärakute metsas ehk pangametsas, kus 10% ulatuses on kaasnevaks elupaigatüübiks lubjakivipaljandid. Uue rajatise klindi all olev maapealne vundament planeeritakse ehitada väljapoole elupaigatüüpi ja paigaldada u 7 m võrra klindiasangust eemale, kus elupaigatüüpi ei esine. Uue rajatise planeerimisel on arvestatud, et tegevus ei kahjustaks kaitseala ja Natura 2000 võrgustikku kuuluva Muraste loodusala kaitse-eesmärgiks seatud väärtusi. Natura alade puhul tuleb hinnata tegevuse mõju liikidele ja elupaigatüüpidele, kelle kaitseks on see Natura ala moodustatud. Projektile võib tegevusloa anda üksnes siis, kui otsustaja on veendunud, et projekti elluviimine ei mõjuta ebasoodsalt Natura ala kaitse eesmärke.

Keskkonnaamet kaalub igakordselt kaitseala sihtkaitsevööndisse planeeritava tegevuse mõju kaitse-eesmärkidele ning tegevust kooskõlastades määrab vajalikud tingimused. Eraldi protsess on ehitusloa taotlemine. Kooskõlastamise tingimuseks on ja ehitamist saab lubada, kui see ei kahjusta kaitseala väärtusi, kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit. Keskkonnaamet on andnud Harku Vallavalitsuse ehitusloa taotlusele nr 2111271/03920 esitatud eelprojekti „Muraste, Kolmik tn. allapääsu eelprojekt”³ kohta tingimusliku kooskõlastuse⁴, mille alusel tuleb Keskkonnaametiga enne kooskõlastada kõik järgnevad projekteerimisetapid ning projekti

³ Töö teostaja OÜ Varblane Pihus, töö nr 302020, Tallinn, veebruar 2021.

⁴ Kiri on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 05.03.2021 nr 7-9/21/4188-2 all.

saab ellu viima hakata alles siis, kui on jõustunud Muraste looduskaitseala kaitsekorra muudatus. Keskkonnaamet on väljastanud Harku Vallavalitsusele seisukoha⁵ täiendatud ehitusprojekti „Muraste, Kolmiku tn allapääsu eelprojekt” keskkonnamõju hindamise eelhinnangu kohta: arvestades kavandatavat tegevust ja uue rajatise rajamist 0-elupaigatüübi alale, ei kaasne kavandatava tegevusega ebasoodsat mõju Natura 2000 võrgustikku kuuluvale Muraste looduskaitsealale ega Muraste loodusala kaitse-eesmärgiks olevatele elupaigatüüpidele ning otsus jätta keskkonnamõju hindamine algatamata on asjakohane.

3. Menetluse kirjeldus

Harku Vallavalitsus esitas 11. jaanuaril 2021. a Keskkonnaministeeriumile taotluse muuta Vabariigi Valitsuse 18. augusti 2005. a määrust nr 220 „Muraste looduskaitseala kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri”, et kaitseala valitsejal oleks võimalik anda nõusolek püstitada rajatis Meriküla tee kinnistu tarbeks. Keskkonnaministeerium andis 21. jaanuari 2021. a kirjaga nr 8-2/21/138-4 Keskkonnaametile ülesande võtta Harku Vallavalitsuse ettepanek töösse ja korraldada vastavalt looduskaitseaduse § 8 lõikele 3 ekspertiis ehk kaitsekorra muutmise põhjendatuse ja otstarbekuse ning kavandatavate piirangute otstarbekuse hinnang.

Eelnõu ettevalmistamisele eelnes Muraste looduskaitseala kaitsekorra muutmise väljatöötamise kavatsuse (edaspidi *VTK*) koostamine. Seda tutvustati avalikkusele 19. veebruarist kuni 12. märtsini 2021. a. Teavitust *VTK* kohta saadeti Harku Vallavalitsusele, Eesti Erametsaliit MTÜ-le, Eesti Metsa Abiks MTÜ-le ja Advokaadibüroo TGS Baltic AS-le. Avalikustamise teade ilmus 19. veebruaril 2021 ajalehes Harju Elu ning Harku valla ja Keskkonnaameti veebilehel. *VTK* avalikustamisel tehtud ettepanekud ja Keskkonnaameti vastused neile leiab keskkonnaministri 13. mai 2021. a käskkirja nr 1-2/21/244 lisas olevast *VTK*-st.

Eelnõukohase määruse menetlus viidi läbi keskkonnaministri 13. mai 2021. a käskkirjaga nr 1-2/21/244 algatatud haldusmenetluses. Muraste looduskaitseala kaitse-eeskirja eelnõu oli avalikul väljapanekul 14.–30. juunini 2021. Vastav teade ilmus väljaandes Ametlikud Teadaanded 8. juunil, ajalehes Harju Elu 11. juunil ja ajalehes Õhtuleht 14. juunil. Teade ilmus ka Harku valla ja Keskkonnaameti veebilehel. Keskkonnaamet palus esitada kaitse-eeskirja eelnõule parandusettepanekud või vastuväited hiljemalt 30. juuniks 2021. Saadeti neli kirja, millest kahes oli ettepanek korraldada kaitse-eeskirja eelnõu avalik arutelu.

Teavitust avaliku arutelu toimumisest saadeti 12-le menetlusosalisele, vastav kuulutus ilmus ajalehes Harju Elu 27. juulil ja ajalehes Õhtuleht 23. juulil, samuti Harku valla ja Keskkonnaameti kodulehel. Avalik arutelu toimus 5. augustil Meriküla keskuses aadressil Tilgu tee 53.

Tabel 1. Avaliku väljapaneku ajal esitatud ettepanekud, kommentaarid ja seisukohad

Ettepaneku tegija	Ettepaneku sisu	Keskkonnaameti (KeA) vastus
Rahandusministeerium, eraisik	Esitati ettepanek korraldada määruse eelnõu avalik arutelu.	Avalik arutelu toimus 5. augustil 2021. a Meriküla keskuses aadressil Tilgu tee 53.
Eraisik	Küsimus rohekoridori, uue ehitise asukoha ja selle mõju kohta klindile	Selgitatud. Muraste looduskaitseala hõlmab klinti koos selle nõlval ja all kasvava metsaga ja on üks Harku

⁵ Kiri on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 05.03.2021 nr 6-3/21/4234-3 all.

	<p>(viide Muraste külas Sisekaitseakadeemia, Ilmandu ja Rannamõisa külas Tilgu tee ning lähiala DP KSH aruandele).</p>	<p>valla rohekoridoridest. Uue ehitise asukohavalikul on arvestatud, et kavandatavat tegevust on võimalik ellu viia nii, et negatiivne mõju kaitseväärtustele oleks minimaalne. KeA on seisukohal, et olemasoleva rajatise asemele esmatähtsast elupaigatüübist pangametsast väljapoole ehitatava uue liftitorni ehitamisel on neutraalne mõju kaitseala sidususele ja terviklikkusele. Lähtudes kaitseala loodusväärtustest on positiivne, kui uus ehitus rajatakse väljapoole elupaigatüüpi, peale mida on pangamets antud asukohas taastumisvõimeline.</p>
<p>Eraisikud</p>	<p>Seoses Natura hindamisega viidatakse järgmistele kohtuasjadele:</p> <p>1. Euroopa Kohtu kohtuasi C-301/12;</p> <p>2. Riigikohtu kohtuasi nr 3-18-529 (19.05.2020);</p> <p>3. Riigikohtu kohtuasi nr 3-16-1472 (8.08.2018).</p>	<p>Selgitatud.</p> <p>1. Kohtuasi C-301/12 puudutab kaitstavate alade kaitsestaatuse tühistamist. See on liikmesriigi poolt esitatud eelotsuse taotlus arvata üks kaitseala välja Euroopa kaitsealade võrgustiku Natura 2000 loetelust. Muraste looduskaitseala puhul ei ole küsimus kaitseala kaitse alt väljaarvamises, vaid selles, kas uue liftitorni püstitamine on võimalik ala loodusväärtusi kahjustamata.</p> <p>2. Kohtuasi nr 3-18-529 puudutab Pärnu, Harju ja Rapla maakonnaplaneeringut, millega määrati kindlaks Rail Balticu raudteetrassi asukoht. Peamine vaidlusküsimus oli planeeringute menetlusprotsess, keskkonnamõju strateegilise hindamise menetlus ning avalikkuse võimalus menetluses osaleda.</p> <p>3. Kohtuasi nr 3-16-1472 puudutab mereala planeeringut Hiiumaa rannikuvetes, millega määrati tuuleenergia tootmise alad ja mereala kasutusviisid, mh transport (sh torujuhtmed ja kaablid), tootmisotstarbeline alade kasutus.</p>

		KeA on seisukohal, et punktis 2 ja 3 nimetatud kohtuasjad ja teemad ei ole võrreldavad Muraste looduskaitseala kaitse-eeskirja muutmise eesmärgiga.
Eraisik	Muraste, Kolmiku tn allapääsu projekti keskkonnamõju hindamise eelhindangus pole arvestatud kavandatava trepp-lifti ehitamisest ja kasutamisest tulenevat mõju esmatähtsale elupaigatüübile hallid luited (2130*).	Selgitatud. Olemasolevast ja ehitatavast rajatisest jäävad rannikul olevad luited linnulennult kuni 1100 m kaugusele. Ei ole võimalik ennustada, kuidas uue rajatise ehitamisega kasvab külustuskoormus rannikuloidetele, kuid tõenäoliselt külustatakse rohkem Tilgu sadama kõrval olevat avalikku randa, kuhu on ka hea juurdepääs. Liftitorni kasutajaid saab suunata viisil, et kasutataks olemasolevaid teid ja radu.
Eraisik	Loodusdirektiiv eeldab, et Natura 2000 alal tohib lubada vaid tegevusi, mille negatiivne keskkonnamõju on välistatud või võimaliku negatiivse mõju korral võib kaaluda vaid eriti mõjuvatel põhjustel projekti elluviimist. Planeeritava tegevuse puhul ei ole täidetud kumbki tingimus.	Selgitatud. Loodusdirektiivi järgi ei ole välistatud igasugune negatiivne mõju Natura alale, vaid negatiivne mõju ala terviklikkusele. Ala terviklikkusele avalduva mõju kindlaks tegemisel on keskne tähendus ala kaitse-eesmärkidel. Muraste looduskaitseala puhul on kaitse-eesmärkideks loodusdirektiivi I lisas nimetatud elupaigatüübid – hallid luited, lubjakivipaljandid, vanad loodusmetsad, soostuvad ja soo-lehtmetsad ning rusukallete ja jäärakute metsad. KeA on seisukohal, et kavandatava tegevusega ei kaasne ebasoodsat mõju kaitseala terviklikkusele ega loodusala kaitse-eesmärgiks olevatele elupaigatüüpidele, kuna uus allapääs kavandatakse rajada praeguse trepi asupaigast eemale, kus elupaigatüüpi ei esine.
Eraisikud	Paluti algselt keskkonnamõju hindamine, et veenduda, et trepp-lifti ehitamine ning kasutamine ei mõjuta ebasoodsalt Natura ala kaitse eesmärke, ei kahjusta kaitstava loodusobjekti kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitstava	Ei arvestatud. Kavandatav tegevus kuulub keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lg 2 p 22 alusel nimetatud valdkondade hulka, mille kohaselt otsustaja peab andma eelhindangu, kas kavandataval tegevusel on oluline keskkonnamõju. Praegusel

	loodusobjekti seisundit ja kaitse-eesmärgiks olevaid elupaigatüüpe.	juhul on tegemist sellise tegevusega, mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik, kuid mis võib üksi või koostoimes muu tegevusega eeldatavalt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala või kaitstavat loodusobjekti. Harku VV on koostanud Kolmiku tn allapääsu projekti keskkonnamõju eelhindangu ning KeA on seisukohal, et kavandatava tegevusega ei kaasne ebasoodsat mõju Muraste LKA-le ega loodusala kaitse-eesmärgiks olevatele elupaigatüüpidele. Analüüsides eelhindangut ja sellele tuginedes on KeA seisukohal, et otsus jätta keskkonnamõju hindamine algatamata on asjakohane.
Eraisik	Mille alusel on jõutud järelduseni, et kahjulikku mõju looduskeskkonnale ei esine, kui uue ehitise näol on tegemist mastaapse üle 54 m ² suuruse vundamendi rajamisega otse Natura 2000 loodusalale ja vundamendi rajamiseks tuleb teha suur väljakaev?	Selgitatud. Uue ehitise asukoha valikul on arvestatud, et kavandatavat tegevust on võimaik ellu viia nii, et negatiivne mõju kaitseväärtustele oleks minimaalne. KeA on seisukohal, et olemasoleva rajatise asemele esmatähtsast elupaigatüübist pangametsast väljapoole ehitatava uue liftitorni ehitamisel on neutraalne mõju kaitseala sidususele ja terviklikkusele.
Eraisik	Lisada mõjuhinnang ja kajastada kaasnevad mõjud lähedalasuvale eraomandile, inimeste majanduslikule toimetulekule, tervisele ning elukeskkonda avaliku ehitise püstitamisega kaasnevad häiringud müra suurenemise, heakorra ja turvalisuse languse näol.	Selgitatud. Uue ehitisega kaasnevad võivad mõjud on seotud valdavalt kohalike elanike elukeskkonnaga väljaspool kaitseala ja on lahendatavad taristu ja liikluskorralduse parendamisega. Nende mõjude analüüsimise ja lahendamise pädevus on kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 alusel Harku VV-l, kes on kohapealse ruumilise arengu kujundaja koos kõigi kaasnevate mõjudega ja kelle ülesandeks on korraldada kohaliku elu küsimusi ning leida probleemide leevendamiseks lahendusi.

Eraisik	Et suletud rajatist kasutati klindist üles-alla liikumiseks, ei muuda seda rajatist õiguspäraselt avalikuks rajatiseks. Vastavalt detailplaneeringule on elurajoon üksnes kohalike elanike teenindamiseks ja siia ei ole planeeritud olulise avaliku huviga rajatist.	Selgitatud. Uus juurdepääs (torn koos liftiga) jääb valdavalt Meriküla tee ja väikeses ulatuses Kolmiku tänav L3 maaüksusele. Mõlemal juhul on tegemist Harku valla omandis olevate kohalike teedega, mis vastavalt ehitusseadustiku § 92 lõikele 5 on avalikult kasutatavad, seega ei saa piirata nimetatud teedel inimeste liikumist. Teed jagunevad ehitusseadustiku järgi erateedeks ja avalikult kasutatavateks teedeks. Avalikult kasutatav tee on riigitee, kohalik tee ja avalikuks kasutamiseks määratud eratee. Avalikult kasutatavat teed võib kasutada igaüks. Tee osaks loetakse tunnel, sild, viadukt ja muud liiklemiseks kasutatavad ning tee toimimiseks vajalikud rajatised, mh on rajatav allapääs tee osa.
Eraisikud	Ehitusseadustik annab konkreetsed tunnused ehitise määramiseks hoone või rajatisena. Lift üksi ei muuda ehitist hooneks, küll aga muudab seda siseruum, mis on väliskeskkonnast välispiiretega eraldatud ja mille sisse on lift paigaldatud. Lisaks liftišahtile on planeeritud hoonel veel eesruum, kokku on siseruum 10 m ² .	Selgitatud. Liftišaht moodustab siseruumi, mis paigaldatakse kahe kandva seina vahele, kuid liftitorni kaks seina ei moodusta siseruumi ja rajatisse paigaldatud lift (siseruumiga liftišaht) ei tee rajatisest hoonet. Lift on ehitusseadustiku § 80 lg 1 punkti 3 ja lg 3 punkti 1 kohaselt ehitisse püsivalt paigaldatud, eri tasapindade vahel liikuv tõsteseade ehk paigaldis. Lifti otstarve on ennekõike kõrguste vahel liikumise kiirendamine, s.o tõstmine. Lift on ehitises olev paigaldis ehk seade, mitte iseseisev ehitis.
Eraisik	KeA poolt on tingimuslikult kooskõlastatud eelprojekti alusel väljastanud kehtiva õigusega vastuolus olev ehitisluba, kuigi antud projekti elluviimist võimaldav Muraste looduskaitseala kaitse-eeskirja muudatus ei ole veel jõustunud.	Selgitatud. Muraste looduskaitseala kaitse-eeskirja muutmist tuleb ehitusloa menetlusest eraldi käsitleda. Tingimuslik kooskõlastus tähendab, et kooskõlastus loetakse antuks tingimuste arvestamisel või tingimuste saabumisel. Ehitusloa taotluse sisuline menetlus muutub võimalikuks peale Muraste looduskaitseala kaitse-eeskirjas vastavate muudatuste jõustumisel.

Eraisik	Küsitav on, et Harku VV keskkonnaspetsialist koostab KMH eelhinnangu projektile, mida soovib ellu viia Harku VV ning eelhinnang ei pruugi seetõttu olla sõltumatu ja objektiivne.	Selgitatud. Harku VV on koostanud Kolmiku tn allapääsu projekti keskkonnamõju eelhinnangu, et otsustada keskkonnamõju hindamise vajaduse üle. Eelhinnang on koostatud lähtudes keskkonnaministri 16.09.2017 määruses nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded” toodud nõuetest. Eelhinnang sisaldas nimetatud määruse alusel antud järeldust kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise kohta koos põhjendustega.
Eraisik	Tehti ettepanek (kursiivis) täiendada seletuskirja järgmise lõiguga: „ <i>Rajatis ei olnud projekteeritud avalikuks kasutamiseks, vaid tegemist oli kanalisatsioonitorustiku teenindustrepiiga. Ohutusnõuetele mittevastav ehitis soovitakse Harku Vallavalitsuse poolt lammutada ja selle asemele püstitada oluliselt muudetud rajatis – turistidele suunatud ehitis.</i> Arhitektuurse lahendusena on pakutud ehitada klindist allapääsuks kaks kandvat seinu, mille vahele on 10 m ² suurusesse siseruumi on paigaldatud lift ja trepp, lisaks muutub looduskaitsealal ka liftitorni asukoht.”	Ei arvestatud. Seletuskirjas on esitatud piisav selgitus: „Ohutusnõuetele mittevastav ehitis lammutatakse ja selle asemele püstitatakse oluliselt muudetud rajatis. Arhitektuurse lahendusena on pakutud ehitada klindist allapääsuks kaks kandvat seinu, mille vahele on paigaldatud lift ja trepp, muutub ka liftitorni asukoht.” Kaitse-eeskirja muutmise määruse eelnõu seletuskirjas ei esitata planeeritava ehitise täpset kirjeldust. Ehitise kirjeldus koos selgitustega ehitise funktsiooni kohta esitatakse kaitseala valitsejalt nõusoleku küsimisel. Kaitse-eeskiri annab kaitseala valitsejale võimaluse kaalutusotsuse tegemiseks kaitseala kaitse-eesmärkidest lähtuvalt.
Eraisik	Paluti mitte muuta Muraste looduskaitseala kaitse-eeskirja.	Selgitatud. Kaitse-eeskirja eelnõu esitatakse peale avalikku väljapanekut ministeeriumite vahelisele kooskõlastamisele ning seejärel Vabariigi Valitsusele, kellel on looduskaitseala § 10 lõike 1 kohaselt õigus võtta määrusega ala kaitse alla ning kehtestada ala kaitsekord.
Eraisik	Otsuse aluseks olevas projektdokumentatsioonis ei olnud vundamendiprojekti, ega ka silla panga külge kinnitamise projekti.	Selgitatud. Uue rajatise kohta on koostatud Muraste, Kolmiku tn allapääsu eelprojekt, mis on ehitusprojekti staadium, milles esitatakse ehitise

		<p>arhitektuurilahendus ja insener-tehniliste lahenduste põhimõtted. Sellele järgneb põhiprojekt ning tööprojekt on see, mis täpsustab eelprojekti ja põhiprojekti lahendusi selliselt, et oleks võimalik ehitisterviklikult valmis ehitada. Seega eelprojekti ei esitata veel vundamendiprojekti ega ka silla panga külge kinnitamise projekti.</p>
Eraisik	<p>Jääb arusaamatuks, miks korraldatakse arutelusid (5.08.2021 toimunud avalik arutelu), kus kohal peaks olema ajakirjandus, advokaat jms. Arutelu viiakse läbi vaid selleks, et nii on ette nähtud.</p>	<p>Selgitatud. Looduskaitseaduse § 9 kohaselt teavitatakse avalikkust kaitse-eeskirja menetluse algatamisest. Muraste looduskaitseala kaitse-eeskirja muutmise eelnõu oli avalikul väljapanekul 14.–30.08. Eelnõu ja seletuskiri olid kättesaadavad KeA ja Harku valla veebilehel, vastavad kuulutused ilmusid 8.06 Ametlikes Teadaannetes, 14.06 Õhtulehes ja 11.06 Harju Elus. Kuulutuses tehti looduskaitseaduse § 9 lg 4 p 3 alusel ettepanek arutada asja ilma avaliku aruteluta. Avaliku väljapaneku ajal tehti kaks ettepanekut korraldada avalik arutelu, mille kohta ilmusid kuulutused nii veebikeskkonnas kui ajalehtedes ning avalik arutelu toimus 5.08. Kõikidel huvilistel, nii kohalikel elanikel kui ajakirjandusel, oli võimalus arutelu osaleda. Avaliku arutelu tulemus võib olla, et osapooled jäävad erinevatele seisukohtadele, mida kajastatakse määruse eelnõu seletuskirjas. Lõpliku otsuse teeb Vabariigi Valitsus.</p>
Eraisik	<p>KeA on selgelt valinud poole, see on Harku VV kaitsmine ja õigustamine.</p>	<p>Selgitatud. KeA on hinnanud, kas Muraste looduskaitseala kaitse-eeskirja muutmine on võimalik ning kas uue ehitise asukohavalikul on arvestatud, et kavandatavat tegevust on võimaik ellu viia nii, et negatiivne mõju kaitseväärtustele oleks minimaalne. Keskkonnaamet on lähtunud kavandatavast tegevusest, pidades silmas kaitseala</p>

		kaitse-eesmärke, mitte kellegi teise huve.
--	--	--

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu koostamisel on arvestatud Euroopa Liidu õigusaktiga nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku taimestiku ja loomastiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50, edaspidi *loodusdirektiiv*). Loodusdirektiivi artikli 2 lõike 1 kohaselt on nimetatud direktiivi eesmärk looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitsmisega kaasa aidata bioloogilise mitmekesisuse säilimisele Euroopa Liidu liikmesriikide territooriumil. Loodusdirektiivi artikli 3 lõigete 1 ja 2 kohaselt luuakse Euroopa ökoloogiline võrgustik Natura 2000, mille loomisse annab oma panuse iga liikmesriik võrdeliselt sellega, millisel määral leidub tema territooriumil loodusdirektiivis nimetatud looduslike elupaigatüüpe ja liikide elupaiku. Vastavalt Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” lisa 1 punkti 2 alapunktile 228 on Natura 2000 võrgustiku loodusalaks esitatud Muraste loodusala. Seetõttu tuleb Muraste looduskaitsealal tegevuse kavandamisel hinnata selle mõju kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura võrgustiku alade kohta käivaid erisusi.

Muraste loodusala on kinnitatud Natura 2000 võrgustiku alaks Euroopa Komisjoni 12. novembri 2007. a otsusega 2008/24/EÜ, millega võeti vastavalt nõukogu direktiivile 92/43/EMÜ vastu boreaalses biogeograafilises piirkonnas asuvate ühenduse tähtsusega alade esimene ajakohastatud loetelu (teatavaks tehtud numbri K(2007) 5402 all, ELT L 12, 15.01.2008, lk 118–382). Viimati ajakohastati boreaalse biogeograafilise piirkonna loodusalade nimekirja Euroopa Komisjoni 24. märtsi 2020. a rakendusotsusega (EL) 2020/494, millega võeti vastu boreaalses biogeograafilises piirkonnas asuvate ühenduse tähtsusega alade loetelu kolmeteistkümnes uuendatud versioon (teatavaks tehtud numbri C(2020) 1713 all, ELT L 111, 08.04.2020, lk 1–256).

5. Määruse mõju ja rakendamiseks vajalikud kulutused

Kaitse-eeskirja muutmisel puudub oluline mõju riiklikule julgeolekule, majandusele, regionaalarengule ning riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele.

Seoses uue rajatise püstitamisega võib kaasned a mõju sotsiaalvaldkonnale ja elukeskkonnale. Võrreldes kehtiva olukorraga, kui klindist allapääs on ohtlik ja liikumiseks suletud, muutub intensiivsemaks inimeste liikumine Kolmiku tänaval ja Meriküla teel. See on valdavalt kohalike elanike elukeskkond väljaspool kaitseala ning leevendavad meetmed on lahendatavad taristu ja liikluskorralduse parendamisega. Nende mõjude analüüsimise ja lahendamise pädevus on kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse alusel Harku Vallavalitsusel, kes on kohapealse ruumilise arengu kujundaja koos kõigi kaasnevate mõjudega ja kelle ülesandeks on korraldada kohaliku elu küsimusi.

Uue rajatise püstitamisel puudub oluline negatiivne mõju kaitseala kaitse-eesmärgiks seatud pangaastangule ja pangametsale, pigem on mõju looduskeskkonnale neutraalne. Olemasolev ohtlik rajatis likvideeritakse A-esinduslikkusega esmatähtsast elupaigatüübist (pangametsast) ja seejärel ala korrastatakse. Ehitustegevus toimub Meriküla tee munitsipaalomandis oleva transpordimaa sihtotstarbega katastriüksusel (tunnus 19801:001:2031).

Uus liftitorn tagab inimeste ohutu liikumise ja seetõttu võib suurenda rajatise kasutajate arv. Kaitsealal ettevalmistatud matkaradu ei ole ja neid ei kavandata ka edaspidi rajada, inimeste liikumine toimub mööda olemasolevat avalikku teed, seega koormus looduskooslustele ei suurene.

Uue rajatise püstitamise muudab küll harjumuspärane vaade ja kaasneb teatud mõju maastikuilmele: rajatis erineb olemasolevast metallkonstruktsiooniga torustikutornist ning koosneb kahest kandvast seinast, mille vahele liftišahti on paigaldatud lift ja trepp. Tegemist on avalikult kasutatava ja kindla eesmärgiga püstitatava rajatise, mis muudab inimeste liikumise ohutuks, seega on tegevus otstarbekas.

Maamaksuseaduse § 4 lõike 1 punkti 1¹ kohaselt ei maksta maamaksu sihtkaitsevööndi maalt ja see jääb kehtima ka edaspidi.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

7. Vaidlustamine

Määruse üldkorraldusele ehk haldusakti tunnustele vastavat osa on võimalik vaidlustada, esitades halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras kaebuse halduskohtusse. Määruses on üldkorralduse regulatsioon suunatud asja (kinnistu) avalik-õigusliku seisundi muutmisele, hõlmates eelkõige asja kasutamist ja käsutamist reguleerivaid sätteid. Üldkorralduse tunnustele vastavad määruses need sätted, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused, mis on konkreetse kinnisasjaga tihedalt seotud ning puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist. Halduskohtumenetluse seadustiku § 46 lõike 1 kohaselt võib tühistamiskaebuse esitada 30 päeva jooksul kaebajale haldusakti teatavaks tegemisest arvates ja sama paragrahvi lõike 5 kohaselt kaebuse haldusakti õigusvastasuse kindlakstegemiseks kolme aasta jooksul haldusakti andmisest arvates.

8. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu on kooskõlastatud teiste ministriumitega eelnõude infosüsteemi EIS kaudu. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Haridus- ja Teadusministeerium kooskõlastasid eelnõu. Teised ministriumid on kooskõlastanud eelnõu vaikimisi. Vabariigi Valitsuse reglemendi § 7 lõike 4 kohaselt, kui kooskõlastaja ei ole sama paragrahvi lõigetes 1–3 sätestatud tähtaja jooksul eelnõu kooskõlastanud või jätnud seda põhjendatult kooskõlastamata, loetakse eelnõu kooskõlastatuks.